

AVRUPA SEÇİMLERİ: AB 2024 SEÇİM GÜNDEMİ VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR

MAYIS 2024 Sayı: 44

AVRUPA SEÇİMLERİ: AB 2024 SEÇİM GÜNDEMİ VE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR

Sosyal bir varlık olan insanlar, yaşamları gereği düşüncelerini ifade etme eğilimindedirler. İfade edilen düşünceler birçok farklı alanda ve şekilde yapılabilmektedir. Sosyal hayatta birbirleri ile sıkça iletişim içinde olan insanlar, yaşamlarının bir parçası olarak fikir alışverişlerinde bulunmaktadır. Karşılıklı değiştirilen ve paylaşılan fikirler de ortaya yeni fikirlerin ve düşünce yapılarının çıkmasına sebep olmaktadır. Topluluk içinde paylaşılan fikirler ve bu fikirlerin topluluk tarafından onaylanması, insanlar için aidiyet hissiyatı oluşturmaktadır. Fikirlerin kabulü, topluluk tarafından onay görme ve benimsenme ile eş değer bir konuma sahiptir. Onaylanan fikirler, insanların toplulukla özdeşleşmelerini sağlamaktadır. İnsana ait fikirlerin topluluklarda ifade edilmesinin en kolay yolu, düşüncelerin toplumda paylaşılmasıdır. Topluma aidiyet geliştirmeye başlayan insanlar, artık toplumun bir parçası ve öznesi olarak hareket etmeye başlarlar. Bu aidiyet, insanlara toplum bilincini de kazandırmaktadır. Böylece insanlar, davranışlarını ve düşüncelerini ait oldukları topluma göre şekillendirmeye başlarlar. Toplumda baskın siyasi iktidar haricinde düşüncelerin yer alması ve paylaşılması, Antik Yunan dönemine dayanmaktadır. Oluşturulan meclisler, halkın da düşüncelerini ifade etmelerini kolaylaştırmıştır. Böylece gelişen demokrasi, insan varlığının temelleri ile de uyumaktadır. Antik Yunan'da sınıf, cinsiyet ve etnik temelli olarak parçalanmış bir toplum yapısı benimsense de toplumun en azından bir kısmı düşüncelerini ifade etme ve oy kullanma gibi çeşitli haklara sahiptir. Bu haklar aynı zamanda siyasi katılım hakkını da içermektedir. Toplum yapısı ve yönetim hakkında düşüncelerini meclisler aracılığıyla paylaşan insanlar, yönetim ve siyasi yapı üzerinde yol gösterici bir role sahiptirler.

Antik Yunandan esinlenerek geliştirilen ve sonrasında diğer toplumlar tarafından benimsenen meclis kültürü, günümüzde de oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. Halktan gelen fikir ve düşüncelerin temsilciler aracılığı ile parlamentolarda paylaşılması, demokrasi aracılığıyla insanların yönetime katılmasını sağlamaktadır. 20. yüzyılda liberal demokrasinin gelişmesi ve çeşitli dünya devletleri tarafından benimsenmesi de insanların siyasi katılımını kolaylaştırmıştır. Liberal demokrasinin benimsenmesinde öncülük eden Avrupa coğrafyası da demokrasi ve siyasi katılım konusunda önde gelen isimlerden biri olarak öne çıkmaktadır. Tarihi incelendiğinde, günümüzde sahip olduğu demokrasi altyapısının Orta Çağ'dan itibaren bölge coğrafyasında yerleşmeye başladığı göze çarpmaktadır. 1215 yılında Magna

Carta'nın kabulü için halk oylamasına gidilmesi, Avrupa toplumundaki seçim kültürünün temellerini oluşturmuştur. Günümüz demokrasi ve eşitlik anlayışıyla kıyaslandığında daha sınırlı bir katılıma sahip olan 1215 seçimleri, sonraki yıllarda oluşturulacak olan seçim kültürü için önemli bir kaynak olarak kabul edilebilir. Avrupa coğrafyasındaki en geniş kapsamlı siyasi oluşum olan Avrupa Birliği (AB) de kuruluşundan itibaren demokrasi ve eşitlik ilkelerini benimsemiştir. AB'nin demokrasi ilkesini benimsemesi, Birliğe üye olan ulus-devletlerde de demokrasi ve siyasi kültürün gelişmesini ve temellenmesini kolaylaştırmıştır. Birliğe üye olan devletlerde oluşan sivil toplum ve siyasi kültür, demokrasinin korunmasına ve kendi içinde geliştirilmesine olanak sağlamıştır.

The Economist'e bağlı Economist Intelligence Unit (EIU) birimi tarafından hazırlanan demokrasi endeksi, dünya ülkelerindeki demokratikleşme düzeyini yansıtmaktadır. Avrupa coğrafyasındaki demokrasi endeksi incelendiğinde, diğer bölgelere kıyasla büyük farklar bulundurmaya göze çarpmaktadır. Bunun sebebi birçok farklı bağlamda açıklanabilir. Avrupa'da gelişen ve yaygınlaşan demokrasi kültürünün tarihsel anlamda daha eskiye dayanması, AB kuruluş ilkeleri, üye devletlerin gelişmişlik seviyeleri, ekonomik avantajlar, siyasi toplum ve siyasi kültür bu sebepler arasında başlıca sıralanabilir. Demokrasinin Avrupa'daki köklü geçmişi hem yerel yönetimlerde hem de AB yönetiminde oldukça etkili olmaktadır. Bu etkiler, AB içindeki demokrasinin sağlanmasını ve denetlenmesini de kolaylaştırmaktadır. AB yönetim şemasında yer alan üç organ olan; AB Komisyonu, AB Parlamentosu ve AB Konseyi, demokrasinin Birlik içinde benimsenmesini ve uygulanmasını sağlamaktadır.

1. Avrupa Birliği'nde Demokrasi ve Seçimler

Avrupa coğrafyasında temellenen demokrasi anlayışı, liberal demokrasi ile eş değerdir. Bu bağlamda, halkın siyasi yönetime eşit ve özgür katılımı desteklenmekte ve siyasi yönetimler, kurumlar tarafından denetlenmektedir. Dünya demokrasi anlayışında Avrupa'nın yol gösterici olması tarihsel açıdan bakıldığında, liberal demokrasi anlayışının bu bölgede temellenmesinden kaynaklanmaktadır. Bu doğrultuda bölgede oluşturulan Avrupa Birliği de liberal demokrasi ilkelerine uygun olarak oluşturulmuştur. Tarihsel sebeplerin yanı sıra, Avrupa'daki siyasi kültür, sivil toplum, ekonomik ve siyasi dengeler gibi çeşitli

sebepler demokrasi gelişimine katkı sağlamaktadır. Demokrasi kavramı özellikle AB çerçevesinde incelendiğinde, Birliğin ve üye devletlerinin AB Parlamentosu ve yerel yönetimlerde benimsedikleri tutumlar, demokrasiyi kendi içlerinde de geliştirmektedir. AB Parlamentosu, üye devletlerin her birinden gelen siyasi temsilcilerin parlamentoda yer alması ile oluşmaktadır. AB Parlamentosunun amacı AB ve üye ülkelerinin temsil edilmesi ve üye devletlerin çıkarları doğrultusunda yeni politikalar hazırlamasını sağlamaktır. AB Parlamentosu bunları sahip olduğu üç temel yetki ile gerçekleştirmektedir. Bu yetkiler; yasama, denetim ve bütçedir. Yasama yetkisi ile parlamentodaki temsilciler tarafından hazırlanan politikaların uygulanması ve kabulü görevlerini üstlenmektedir. Denetim yetkisi ile AB kurumlarını incelemeyi, güç dengesini takip etmeyi ve olası bozulma problemini engellemeyi amaçlamaktadır. AB bütçesi aslında AB Komisyonu tarafından belirlenmektedir. AB Parlamentosu, bütçe yetkisi ile Komisyon tarafından belirlenen bütçenin denetimini ve yönetimini sağlamaktadır. AB Parlamentosu bu yetki ve görevleri, parlamentoda yer alan temsilciler aracılığı ile gerçekleştirmektedir.

AB Parlamentosunda yer alan temsilcilerin, doğrudan halk oylaması ile seçilmesi, parlamentonun demokratik oluşumunu temellendirmektedir. AB Parlamentosu, AB kurumları arasında doğrudan seçimle oluşturulan tek organ olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla, AB Parlamentosu demokrasi incelemesinde önemli bir konuma sahiptir. Her 5 yılda bir tekrarlanan seçimler, Parlamentodaki koltuk dağılımının yeniden belirlenmesini sağlamaktadır. Yenilenen seçimlerle Parlamentoda koltuk kazanan siyasi partilerin koltuk dağılımı, yeni politikaların

benimsenmesinde etkilidir. Seçilen temsilciler karar alma mekanizmasını doğrudan etkilemekte ve yeni politikalarının oluşturulmasını sağlamaktadır. Böylece seçimler, AB'nin geleceği için büyük önem taşımaktadır. Koltuk dağılımı üye devletlerin nüfusları ile orantılı olarak dağıtılmaktadır ve Parlamento 27 üye devletten gelen 705 temsilciye sahiptir. Nüfus ile orantılı olarak dağıtılan koltuklar, temsiliyet ilkesi içinde eşitlikçi bir yaklaşım benimsendiğini göstermektedir. AB Parlamentosuna seçilen siyasi partiler, üye devletlerin siyasi kültürlerini yansıtmaktadır. 2019'da gerçekleştirilen Parlamento seçimlerindeki koltuk dağılımı incelendiğinde; ilk sıranın 178 temsilci ile Avrupa Halk Partisi'ne ait olduğu görülmektedir. Devamında ikinci sırada, 141 temsilci ile Sosyalistler ve Demokratların İlerici İttifakı (S&D) bulunmaktadır. Üçüncü sırada, 101 temsilci ile Renew Europe ve takiben, Yeşiller/Avrupa Özgür İttifakı (72), Avrupa Muhafazakârlar ve Reformcular Partisi (66), Kimlik ve Demokrasi Partisi (60), Avrupa Birleşik Solu (37), ve 50 bağımsız temsilci yer almaktadır. Temsilci sayılarına bakıldığında Parlamentoda üstün çoğunluğa sahip bir parti bulunmamaktadır. Bu durum karar verme mekanizmasında çoğunluğun azınlık üzerinde kurabileceği otoriterliği engellemektedir. Bu sebeple karar verme mekanizmasının, belirli bir parti tarafından domine edilmesi mümkün değildir. Alınan kararlar ve hazırlanan politikalar partilerin iş birliğini içermektedir. Temsilciler, vatandaşı oldukları ülkelerden bağımsız olarak siyasi partilerde yer almaktadır, böylece siyasi partiler herhangi bir devlet görüşünden tamamen bağımsız olarak hareket etmektedirler. Avrupa Halk Partisi gibi büyük partilerde, birçok farklı ülkeden gelen temsilciler ve birbirlerinden farklı siyasi görüşler bulunmaktadır. Parti

içindeki çeşitlenmeler de temsil açısından bir avantaj sağlamaktadır. AB Parlamentosu, üye devletlerin yerel parlamentoları ile de iletişim halindedir. Kurulan bu iletişim, parlamentodaki çeşitliliği arttırmakta ve üye devletlerle olan iş birliğini güçlendirmektedir.

AB kurumları içindeki seçimler AB Parlamentosu haricinde, yürütme organı olan AB Komisyonu için de yapılmaktadır. AB Komisyonu yapısı, 27 üye devletten birer temsilcinin yer aldığı bir kadro ile oluşturulmaktadır. Bu kadro Bakanlar Kurulu göreviyle paralel özellik ve görevlere sahiptir. AB Komisyonundaki seçimler, AB Parlamentosu gibi her 5 yılda bir düzenlenmektedir. AB Komisyonu yürütme yetkisi kapsamında bütçe ve denetim görevlerini üstlenmektedir. AB Komisyonunun öne çıkan ismi, Komisyon Başkanıdır. Komisyon Başkanı halk tarafından değil, Avrupa Birliği Zirvesinin önerisi doğrultusunda AB Parlamentosundaki temsilcilerin onayı ile seçilmektedir. 2019'da düzenlenen başkanlık seçimlerinin ardından göreve başlayan Ursula von der Leyen, AB Komisyonu Başkanlığı ile 5 yıllık süreç içerisinde AB politikaları üzerinde oldukça etkili olmuştur. Leyen'in adaylığını 2024 seçimleri için yenilemesi de dikkat çekmektedir.

AB coğrafyası içindeki diğer bir seçim ise, AB üyesi devletlerin yerel yönetimlerinde yapılan seçimlerdir. Avrupa'da köklü bir geçmişe sahip olan demokrasi kültürü, kendini yerel seçimlerde de hissettirmektedir. Seçim takvimine bakıldığında hem AB kurumları hem de üye devletlerdeki yerel hükümetlerde birçok farklı seçim düzenlenmesi planlanmaktadır. Takvime göre 2024 yılı içerisinde Finlandiya, İrlanda, Portekiz, Slovakya, Malta, Litvanya, Belçika,

Hırvatistan, Avusturya ve Romanya gibi çeşitli üye devletlerde çeşitli seçimler düzenlenmesi beklenmektedir. Güncel tarihe kadar düzenlenen Finlandiya, İrlanda, Portekiz ve Slovakya seçimleri incelendiğinde katılım oranları, parti politikaları ve seçim sonuçları dikkat çekmektedir. Katılım oranları genel olarak %65-70 civarındadır. Bu aralıktaki katılım oranlarının demokratik anlamda zayıf olan ülkelerdeki katılım oranlarıyla kıyaslandığında, seçimlerdeki katılımın yüksek olduğu çıkarımı yapılabilmektedir. Seçimlerdeki katılım oranları, sivil toplumun siyaset ve ülke yönetimindeki düşüncelerini yansıtmaktadır. Bu sebeple katılımın yüksek olduğu ülkelerde, politik kültür ve demokrasiye olan bağlılık çoğunlukla gelişmiştir. Yine bu ülkelerdeki yerel halk, seçme ve seçilme haklarının farkındadır ve bu haklar doğrultusunda siyasi fikirlerini sandık aracılığı ile ifade etmektedirler. Siyasal katılımın yüksek olması ve sivil toplum tarafından benimsenmesi demokrasi için oldukça önemlidir. Otoriter rejimlerin baskın olduğu ülkelerde, katılım ve demokrasi oranları da birbirlerine bağımlı olarak düşük olduğu gözlemlenmektedir. Fakat seçimlerdeki katılım oranları demokrasi ölçümündeki tek kriter olarak kabul edilmemektedir. Aynı zamanda seçimlerin adil ve eşitlikçi bir ortamda yapılması gerekmektedir. Tüm bunlara ek olarak sivil toplumun herhangi bir sansür veya kısıtlamaya maruz kalmadan da düşüncelerini ifade etmesi beklenmektedir. Tüm bu kriterler incelendiğinde, AB seçimlerindeki şeffaflık, parlamentoda yer alan çeşitli siyasi oluşumlar ve katılım oranları, demokrasinin AB içerisinde güçlü bir arka plana sahip olduğu izlenimini vermektedir.

2. 2024 Seçimlerine Giderken AB'nin Karşılaştığı Zorluklar

2.1. Yükselen Sağ ve Popülizm

6-9 Haziran 2024 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanan AB Parlamentosu ve AB Komisyonu seçimlerinin önceki dönem yapılan seçimlerle kıyaslanarak incelenmesi, 2024 seçimlerini anlamak için gerekli bir adım olarak kabul edilebilir. 2019 ve sonrası yerel hükümetlerde ve AB Parlamentosunda gerçekleştirilen seçimler incelendiğinde, seçimleri önde götüren partilerin çoğunlukla merkez sağ partiler olduğu göze çarpmaktadır. Son yıllarda artan göç, ekonomik durgunluklar, enflasyon, yükselen enerji fiyatları ve Rusya – Ukrayna savaşı, popülizm söylemleri ile desteklenmiştir. Var olan problemlerle popülizmin birleşmesi, üye devletlerin yerel siyasetlerinde aşırı sağ partilerin ön plana çıkarak kamuoyunu etkilemelerine yol açmıştır. Sağ partilerdeki yükseliş, birçok AB üye ülkesinde yabancı karşıtlığı, İslamofobi gibi radikal düşüncelerin de yaygınlaşmasına neden olmuştur. I. Dünya Savaşı sonrası dönemde Avrupa'da hızla yükselen sağcı ve faşist partiler Avrupa dengesine zarar vermiştir. Bu dönem sonrası gelecekte tekrar bir yıkım ile karşı karşıya kalmamak adına aşırı sağın iktidara gelmesi engellenmiş ve aşırı sağ partiler daha merkez sağ partiler ile değiştirilmiştir. Fakat günümüz şartlarında oluşan sorunlara bakıldığında, tekrardan yükselmeye başlayan popülizm ve aşırı sağ partiler, endişeleri de beraberinde getirmektedir. Aşırı sağın yükselme sebepleri üç başlıkta incelenebilir. Bunlar; ekonomik, siyasi ve kültürel olarak sıralanmaktadır. Ekonomik sorunların temel kaynağı pandemi döneminin etkileriyle yerel hükümetlerdeki ticari iş birliklerinin zayıflaması, bölgede devam

eden savaşın Avrupa'yı doğrudan etkilemesi, işsizlik ve enflasyon gibi ekonomide dengesizliğe sebep olan problemler doğrultusunda yaşanmaktadır. Bir diğer sebep olan siyasi problemler, üye devletlerde giderek artan popülizm ve AB karşıtı düşüncelerin bir araya gelmesi ile oluşmaktadır. Brexit dönemi sonrası hız kazanan ayrılıkçı düşünceler, ulus devletlerin egemenliklerini üst kuruma devretmesini reddeden bir anlayışı benimsemektedir. Bu da Birlik içinde denge ve bütünlüğün bozulmasına ve gelecekte tekrar bir üye kaybının yaşanmasına neden olma potansiyeline sahiptir. Sıralanan son sebep olan kültürel problemler, özellikle Rusya – Ukrayna Savaşı'nın bir sonucu olarak ortaya çıkan Ukrayna'dan gelen göç dalgasının, halihazırda mevcut olan göç problemi üzerine eklenmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Buna ek yükselen milliyetçilik ve yabancı düşmanlığının yaygınlaşması da aşırı sağ partilerin güçlenmesine sebep olmaktadır. Savaşın başlangıcında Ukrayna'dan gelen göçmenlere, din kardeşliği açısından olumlu yaklaşılsa da durumun devam etmesi halk arasında hoşnutsuzluğa sebep olmuştur. Bu hoşnutsuzluk zamanla genişlemiş ve politikada da kendini göstermeye başlamıştır. Yabancı ve göçmen karşıtlığının milliyetçi fikirler tarafından benimsenmesi ve desteklenmesi de kamuoyunun ilgisini bu yöne çekmiştir.

2.2. Sivil Toplum Ayaklanmaları

Haziran ayında yapılması planlanan seçimleri etkileyen diğer bir faktör ise, sivil toplumda ortaya çıkan sosyal hareketler ve ayaklanmalar olarak kabul edilebilir. Farklı AB üyesi ülkelerde ortaya çıkan çeşitli ayaklanmalar ve sosyal hareketler, seçim gündemini de doğrudan etkilemektedir. Yerel yönetimlerde görülen hareketlenmelerin, siyasi istikrarı

etkilemesi sonucu, yerel hükümetler çeşitli önlemler almışlardır. Ortak hedef olarak ayaklanmaların durdurulması ve siyasi istikrarın yeniden sağlanmasını amaçlayan yerel yönetimler, bu konuda AB'den de yardım almaktadır. Müdahale edilmediği durumda radikalleşme riski barındıran siyasi ayaklanmalar, AB iç dengesi için bir tehdit oluşturmaktadır. Bu sebeple AB Parlamentosu ve AB Komisyonu, ayaklanmaların giderek radikalleşmesini ve genişlemesini önleme amaçlı yerel hükümetlerle iş birlikleri geliştirmektedir. Bunun en iyi örneği olarak son zamanlarda AB gündemini sıkça meşgul eden Çiftçi Ayaklanmaları örneği verilebilir. Çiftçi Ayaklanmaları ekonomik, sosyal ve kültürel gibi birçok farklı zeminde açıklanabilmektedir. Hareketin bu denli çok yönlü olması, kontrol edilmesini zorlaştırmakta ve yerel hükümetleri, AB'den gelecek yardımlar için mecbur bırakmaktadır. Aynı zamanda ırk temelli, yabancı ve göçmen karşıtı bir eyleme dönüşme potansiyeli de barındıran Çiftçi Ayaklanmalarının bu sebeple mümkün olan en hızlı şekilde kontrol altına alınması gerekmektedir. Yerel hükümetlerdeki siyasi dengesizliğe sebep olan ayaklanma ve protestolar, AB'ye olan güveni de sarsmaktadır. Bu kapsamda AB'den yıllar içinde oluşturduğu güçlü imajının zedelenmemesi adına taraflar arasında eşitlikçi bir yaklaşımla arabuluculuk görevini üstlenmesi ve protestoların yayılımını engellemesi beklenmektedir.

2.3. Göç Sorunu

Avrupa coğrafyasına çok yakın bir bölgede ortaya çıkan ve günümüzde hala devam eden Rusya- Ukrayna savaşı bölge devletlerini birçok farklı açıdan etkilemiştir. Bu etkilerden biri de Ukrayna'dan AB üye devletlerine gelen göçler olarak kabul edilebilir. Sınır güvenliği konusunda

oldukça hassas olan AB, yapısı gereği üye devletler arasında herhangi bir koşula bağlı olmaksızın sınır değişimlerinde kolaylık sağlamaktadır. Fakat tam tersi bir tutumla, Birliğe üye olmayan devletler için keskin ve net sınırlar belirlemiştir. Bu sınırların legal yollarla aşılması dahi uzun prosedürlere bağlıyken, illegal yollarla aşılarak mülteci akımının başlatılması, AB kuruluş politikalarına tamamen zıt düşmektedir. Örneğin, Suriye iç savaşı sonrası Orta Doğu'da çeşitli çatışmalar sebebiyle Türkiye üzerinden transit geçişle Avrupa ülkelerine ulaşmayı hedefleyen mülteciler, insan hakları ihlalleri dikkate alınmaksızın sert sınır korumaları ile karşılaşmıştır. Rusya – Ukrayna savaşı öncesi göç problemi ile karşı karşıya kalan AB, Ukrayna'dan gelen ve AB ülkelerine yerleştirilen Ukraynalılarla birleşince, göç sorunu daha büyük bir boyuta evrilmiştir. Halk arasında hoşnutsuzluğa sebep olan bu göç akımı, AB'nin Ukrayna yanlısı politikalarını da etkilemiştir. Bu doğrultuda, AB seçimlere giderek yaklaşırken sınır güvenliği, etnik yapının korunması ve kontrolsüz göç akımının engellenmesi adına çeşitli politikalar geliştirmeyi hedeflemektedir.

3. Seçim Doğrultusunda Değişen Politikalar

Seçim gündemi, AB için birçok farklı alanda yeni çalışmaları da beraberinde getirmiştir. Mevcut politikaların revizyonu ve yeni politikaların geliştirilmesi, bu anlamda atılan adımlardan birkaçı olarak örneklendirilebilmektedir. Değişim gösteren politikalar arasında en belirgin değişim AB Komşuluk Politikasında gerçekleşmiştir. Birliğe üye devletlerle ortak sınırlara sahip olan devletler arasında geliştirilen dostane ilişkiler ve kurulan iş birlikleri, bölgesel istikrarının sağlanması ve AB kalkınması adına büyük bir öneme sahiptir. Bu doğrultuda AB, çevredeki üye

olmayan devletlerle sıkı iş birlikleri kurmayı amaçlayan Komşuluk Politikasını benimsemiştir. Komşuluk Politikası kapsamında, AB çevredeki devletlerin ekonomik ve siyasi kalkınmalarını desteklemiştir. Aynı zamanda siyasi, ekonomik ve kültürel iş birlikleri geliştirerek komşu devletlerin kalkınmasında doğrudan etkili olmuştur. AB'den gelen açıklamalar ve adımlar doğrultusunda seçim gündemi özellikle Bosna Hersek ve Kosova gibi Balkan ülkeleri üzerinde etkili olan komşuluk politikasının genişleme politikasına dönüştürülmesi de göze çarpmaktadır. Bosna Hersek ve Kosova dışında Gürcistan ve Ukrayna gibi çeşitli ülkelerin de üyelik statüsü değerlendirme kapsamına alınmış ve bu konularda olumlu adımlar atılmıştır. Komşuluk politikasında görülen bu değişim bölgesel ve bütünlüğün güçlendirilmesi ve entegrasyonun kolaylaştırılmasını hedeflemektedir.

AB politikalarına bakıldığında değişim gösteren diğer bir politikanın çevre politikası olduğu göze çarpmaktadır. Yakın tarihte Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ortaya çıkan Çiftçi Ayaklanmaları, seçim hazırlıkları seyrini doğrudan etkilemiştir. Ayaklanmaların genişleme ve radikalleşme tehlikesi, AB'nin ayaklanmaları durdurma adına gösterdiği çabaları da beraberinde getirmiştir. Çiftçi Ayaklanmalarının en temel sebeplerinden olan yüksek yakıt fiyatları, kısıtlayıcı çevre politikaları ve üretimdeki çevresel yasaklar, AB'nin 2050 yılında ulaşmayı hedeflediği karbon-nötr olma hedefi ile çatışmaktadır. Yeşil Mutabakat kapsamında uygulanan düzenlemeler, çiftçilerin üretimini engelleyerek halk arasında hoşnutsuzluğa yol açmaktadır. Bu sebeple, emin adımlarla benimsenen 2050 hedefleri, Çiftçi Ayaklanmaları karşısında AB'ye geri adım attırılmıştır. Atılan geri adımlar; politikalarda

değişimler, kısıtlayıcı maddelerin askıya alınması, yasaklar üzerinde yumuşamalar ve vergi indirimleri gibi çeşitli düzenlemeleri içermektedir. Politikadaki bu düzenleme ve değişimlerle üretimi engelleyen faktörlerin ortadan kaldırılması hedeflenmektedir. Böylece çiftçiler ile anlaşma sağlayacak olan AB, bölgesel istikrarı yeniden kurarak seçimler için gerekli altyapının oluşturulmasını sağlayacaktır.

Sonuç

6-9 Haziran 2024 tarihinde yapılması planlanan AB Komisyon ve Parlamento seçimleri, AB gündeminde yer alan güncel konulardan biridir. Seçim kapsamında gerekli ortamın oluşturulması ve şartların iyileştirilmesi adına AB Parlamentosu yoğun çalışmalar düzenlemektedir. Bu çalışmalar kapsamında; mevcut politikalarda iyileştirme ve değişim, Birlik yapısının güçlendirilmesi, entegrasyon ve uyumun kolaylaştırılması gibi çeşitli hedef ve girişimler yer almaktadır. Demokratik anlamda köklü bir tarih ve güçlü bir istikrara sahip olan AB gerek yerel hükümetlerdeki seçimlerde gerekse AB genel seçimlerinde bu özelliği ile öne çıkmaktadır. Kurumsallaşma, denetim ve demokrasinin Birliğin kurulma amaçları olarak benimsemesi, bu konuda oldukça önemli bir yere sahiptir. AB halkının seçimlere gösterdiği ilgi ve yüksek katılım oranları, sağlam demokrasi temellerini destekler niteliktedir. Yapılan seçimlerin eşitlikçi ve özgür bir ortamda düzenlenmesi, seçmenlerin oylarıyla siyasi katılımı desteklemesi, AB içinde yapılan seçimlerin güvenilirliğini arttırmaktadır. AB'ye artan güven sayesinde de gelişen siyasi kültür, seçim dönemlerinde seçmenlerin gösterdiği katılım oranı ile örtüşmektedir. AB, seçim takviminin belirlenmesinin ardından, Haziran seçimleri

için birçok farklı düzenleme ve yenilikler gerçekleştirmiştir. Yaklaşan seçimler, değişimlerle birlikte problemleri de beraberinde getirmiştir. Yapılan düzenlemelerin temel sebebi, seçim sürecinde AB'nin karşılaştığı problemler ve bu problemlerin üstesinden gelebilme çabası olarak açıklanabilir. Bu kapsamda AB'nin yakın zamanda karşılaştığı problemler; yükselen aşırı sağ ve popülizm, göç sorunu ve sivil toplumda yaşanan çeşitli ayaklanmalar olarak sıralanabilir. Bu problemleri çözme doğrultusunda hızlı ve kesin kararlar alan AB, seçimler için uygun altyapının hazırlanması adına çaba sarf etmektedir. Karşılaşılan problemler, gelecekteki AB politikalarını da şekillendirmesi beklenmektedir. Bu doğrultuda 2024 seçimleri ile seçilecek olan parlamento temsilcileri de bu problemlerin çözülmesini ve tekrarlamasını önlenmeyi amaçlamaktadır.

Kaynakça

- Bag M., "2024 yılında 50'den fazla ülkede halk, seçim için sandığa gidecek", Euronews, Çevrimiçi Yayın, 10.01.2024, <https://tr.euronews.com/2024/01/10/2024-yilinda-50den-fazla-ulkede-halk-secim-icin-sandiga-gidecek>
- Bostancı M.M., "Avrupa'da Aşırı Sağın Yükselişi", ANKASAM, Çevrimiçi Yayın, 28.02.2023 <https://www.ankasam.org/avrupada-asiri-sag-in-yukselisi/>
- Çakır A., "Avrupa'da seçim maratonu: Bu yıl 12 Avrupa ülkesi seçime gidiyor" VoA Türkçe, Çevrimiçi Yayın, 16.01.2024, <https://www.voaturkce.com/a/avrupa-secim-maratonu-bu-yil-12-avrupa-ulkesi-secime-gidiyor/7442355.html>
- Çam.Ö.T, "Avrupa Parlamentosu seçimleri 6-9 Haziran 2024'te yapılacak", Anadolu Ajansı, Çevrimiçi Yayın, 17.05.2023 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/avrupa-parlamentosu-secimleri-6-9-haziran-2024te-yapilacak/2899389>

Çöpoğlu, M. O. (2017). Avrupa’da yükselen popülist aşırı sağ partiler: özgürlükler ve uluslar Avrupası (ENF) grubu üzerine bir inceleme. *Uluslararası Sosyal ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(8), 1-17.

İktisadi Kalkınma Vakfı, “2024 Yılında AB Gündeminde ve Küresel Alanda İzlenmesi Gereken Konular”, E-Bülten,

https://bulten.ikv.org.tr/icerik_print.asp?ust_id=13947&id=13948

İlhan L. “2024 Avrupa Parlamentosu Seçimlerinin Olası Sonuçları”, ANKSAM, Çevrimiçi Yayın, 28.02.2024, <https://www.ankasam.org/2024-avrupa-parlamentosu-secimlerinin-olasi-sonuclari/>

Riegert B., “Avrupa’yı 2024’te bekleyen beş sınav” DW Türkçe, Çevrimiçi Yayın, 24.12.2023, <https://www.dw.com/tr/avrupay%C4%B1-2024te-bekleyen-be%C5%9F-s%C4%B1nav/a-67811963>

Selcen, Ö. N. E. R. (2014). Avrupa’da yükselen aşırı sağ, yeni ‘öteki’ler ve Türkiye’nin AB üyeliği. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 13(1), 163-184.

T.C. Dışişleri Bakanlığı, “Avrupa Komisyonu”, Avrupa Birliği Başkanlığı, Çevrimiçi Yayın, 15.11.2022, <https://www.ab.gov.tr/45629.html>

T.C. Dışişleri Bakanlığı, “Avrupa Parlamentosu”, Avrupa Birliği Başkanlığı, Çevrimiçi Yayın, 15.11.2022 https://www.ab.gov.tr/avrupa-parlamentosu_45628.html

Turan Y., “2024 Avrupa İçin Neler Getirecek?”, Kriter Dergi, Çevrimiçi Yayın, 01.01.2024 <https://kriterdergi.com/dosya-2024-ongoruleri/2024-avrupa-icin-neler-getirecek>

Yıldız E., “2024 Avrupa Parlamentosu seçimleri: Avrupa’yı sağ mı yönetecek?”, BirGün Gazetesi, Çevrimiçi Yayın, 28.03.2024, <https://www.birgun.net/makale/2024-avrupa-parlamentosu-secimleri-avrupayi-sag-mi-yonetecek-517695>

Yılmaz E.A., “Avrupa’da "aşırı sağ" popülizmi ve yükselen milliyetçilik dalgası”, Independent Türkçe, Çevrimiçi Yayın, 07.10.2022 <https://www.indytrk.com/node/560996/t%C3%BCrki%C3%87yeden-sesler/avrupada-a%C5%9F%C4%B1r%C4%B1-sa%C4%9F-pop%C3%BClizmi-ve-y%C3%BCkselen-milliyet%C3%A7ilik-dalgas%C4%B1>

DİPLOMATİK İLİŞKİLER ve POLİTİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
CENTER for DIPLOMATIC AFFAIRS and POLITICAL STUDIES

+90 216 310 30 40 info@dipam.org

+90 216 310 30 50 www.dipam.org

Merdivenköy Mah. Nur Sok. Business İstanbul
A Blok Kat:12 No:115, Kadıköy/İstanbul

YAZAR HAKKINDA

Şuheda TEKE, 2023 yılında İstanbul Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünden mezun oldu. Ardından aynı yıl İstanbul Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Tezli Yüksek Lisans programına kayıt oldu ve eğitimine halen burada devam etmekte. Çalışma alanı olarak Avrupa Birliği, Türkiye – AB ilişkileri gibi konulara ilgi duyan Teke, aynı zamanda DİPAM Stajı kapsamında yine Avrupa Birliği alanında çalışmalar yürütmektedir.